

Päihnteet omaishoitoperheissä

Sirpa Järnström

Helsinki

Omaishoitaja

- ”Hoitajan tulee olla elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä (psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen) puolesta soveltuva omaishoitajaksi ja täysi-ikäinen. Hänen tulee kyetä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa”. (PYSY021)
- Hoitaja on halukas ryhtymään omaishoitajaksi.
- Koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Miten päihteiden käyttö havaitaan?

- Huoliviestit
 - Esim. kotihoidosta, ensihoitajilta, sairaalasta, omaisilta
- Työntekijän omat havainnot
 - Koti, yhteydenpito, taloudelliset ongelmat/rahankäyttö, asioiden hoitamatta jääminen
- Palveluiden käyttö
 - Perhe lopettaa palveluiden käytön tai kieltäytyy niistä.
- Kriisitilanteet
 - Hoidon laiminlyönti

Päihteiden käyttöön puuttuminen

- Hoidettava
 - Informointi esim. päihteiden ja lääkkeiden yhteisvaikutuksista
- Hoitaja
 - Puheeksi ottaminen (AUDIT –testi), motivointi muutokseen, hoitoonohjaus, PILKE-ryhmät
 - Onko aina käyttänyt vai onko käyttö alkanut vasta esim. eläkkeelle jäämisen jälkeen? Pitääkö itse ongelmana vai omaan elämäntapaan kuuluvana asiana?
- Läheinen
 - Vaikea puuttua; vaihtoehtoista keskustelua omaishoitajan kanssa

Omaishoitajuuden jatkuminen?

- ”Omaishoidon tukea ei tule myöntää, jos hoitajalla on esimerkiksi päihteiden väärinkäyttöä, tai hoitajan toimintakyky ja muu terveydellinen tila tai perheen kokonaistilanne selvästi rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea”. (PYSY021)
- Alkoholin käyttöä ei keneltäkään kielletä ja omaishoitajana voi toimia.
- Pääasiana on aina se, että hoidettavan hoito ja huolenpito ei vaarannu!
- Etsitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja!
 - Esim. työparityöskentely, palveluiden räätälöinti